

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Specvlvm Magnvm Episcoporum, Canonicorum, Sacerdotvm Et aliorum Clericorum omnium tam Secularium quam Religiosorum

Tympe, Matthäus

[Köln], 1614

25. Concionandi munus libenter subire.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51447](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51447)

14. Samson Dolensis Archiep. cum qui sibi ve-
poculum propinauerat spiritu immundo
oppressum miseratus Deo supplicando sanitati
aduenit, ad penitentiam hortatus est, veniam
petiit, viue re illum in æternum cupiens, qui si-
per insidias molitus erat necem.

Baldricus
Manualū
lib. 3. c. 3.

SIGNVM XXV.

Concionandi seu Concionatorium ponderosum
& grauiissimum munus haud grauato hu-
meris suis pati imponi & populum
Dei s. verbi pabulo libenter ac
feruenter pascere & su-
stentare.

Concionū
difficulta-
tes atque o-
nera non
deuit are

Apostoli vniuersum terrarum orbem per-
agrarunt vt eum luce Euangelij comple-
nt, in tantæ vastitatis pelagus rete piscationis
miserunt, vt apud omnes prædicatio Euange-
illucesceret.
S. Paulus assiduus erat in concionando: Vos
ait, quomodo nihil subtraxerim vtiliū quo minus
annunciarem vobis & docerem vos publice & per domos:
diem nocte & die non cessauī cum lachrymis mo-
numquemque vestrum: memores estis laboris no-
ctis & fatigationis nocte ac die.

Act. 20. at-
tendite.
1. Pet. 5. pa-
scite Con-
cil Triden.
sessio 5. c. 4.
Sess. 24. ca.
4.
Act. 20.
1. Thess. 1.
Act. 6. iti-
nera Pauli.

Cum S. Franciscus ait S. Bonau. animarum sa-
uificiosa pietate appeteret & feruida emulatio-
zelaret suauissime se dicebat repleti odorib. & quasi
quanto pretioso liniri, cum sanctorum fratrum per or-
diantium odorifera fama multos audiret ad viam
trahis induci, ex talium auditu exultabat in spiritu,

c. 8. vita
Franc.

L 3 bene-

benedictionibus omni acceptione dignissimis fratre
 accumulans, qui verbo & opere ad Christi amorem
 du. erent peccatores.

4. RR. PP. Soc. Iesu ad Exemplum Apol
 rum, Vincentij Ferrerij Petri martyris, Anton
 padua, Bernardini Senensis & aliorum
 que se offert occasio diuina spargunt semina
 erubescunt etiam compitales conciones:
 dam non senectus à concionandi munere:
 hit, non retardat inualetudo: plerique
 exquisita doctrina & sine mentis ardore
 potest) sententiarum pondere mentes
 (vt loquitur Philon de vita contempl.)
 & ad hoc quasi parturientes lachrymis, preter
 verberibus diuinum auxilium implorant,
 que inuocant Spiritum sine cuius afflatu
 mus vocisque sonos inanes fundimus.
 alacritate iidem PP. excurrant in pagos
 ad diff. minandum Christi Euangelium,
 tationem missorum à Christo Apostolorum
 circum. bant per castella Euangelizantes
 rantes vbi que, atque hac ratione tota
 da ita perpurgarunt & ad omnem pietatis
 instaurarunt, vt altera plane esse viderentur

Maro. &

Luc. 4.

2. Par. 15.

missi sacer-
dotes docer-
bant.

5. Sed & ipse Christus Circuibat
 uitates & castella docens in Synagogis
 cans Euangelium regni, & post ascensum
 eius Apostoli perpetuo in his missionibus
 cupati totum peragrauerunt orbem terrarum.
 instar solis omnia regna luce Euangelij
 runt. Sciebant parem esse animarum
 tem, ex Christi sanguine qui totus non

fratre pro homine rusticano effusus est quam pro vr-
 bano, & Christo nato prima Euangelij prædica-
 tio facta est pastoribus, & quidem ab Angelo cui
 Apoc. fuit multitudo cœlestis, vt non solum prædi-
 catione sed etiam diuino concentu commenda-
 tum videretur concionatoribus, pauperes quos ita Deus *Luc. 2.*
 semine Angelique quasi cœlorum Apostoli & Christus
 ies: o Dominus, qui eis natus dicebatur, honorauit.
 iere: Christus ipse libenter cum turbis & pauperibus
 (quod verabatur, atque ad ope Iaiam dicit, se missum *ca. 61.*
 ore fuit Euangelizaret pauperibus.

es & c. 6. S. Cyprian. nihil antiquius habebat quam
 l.) tunc Dei verbum assiduo prædicare, quippe qui sole-
 is, præter quotidie: l'ud populo annunciare, vt ipse in
 ranti cordio libri de discipulina & Bono pudicitia tra-
 flatu ait, dum ait: *Semper enitor vel maxime quotidianis*
s. Quinque horum tractatibus aliquando vobis fidei & scien-
gos & de per Dominum incrementa prestare. Quid enim a-
um, aut in Ecclesia Domini vtilius geri, quid accommodatius
olorum officio Episcopi potest inueniri quam vt doctrina diuino-
ntes omni per ipsum insinuata collataque verborum, possint
la sepe aduentus ad repromissum regnum peruenire cœlorum,
eratis de certo mei & operis & muneris quotidianum voti-
entiam negotium, absens licet, obtinere conuictar: Hæc
t omni per literas exhibens quotidianum penum,
is & quod præfens tunc reddere minus posset, qui
centum verbo Dei semper intentus inter concionan-
onibus dum extremum diem claudere haberet in vo-
erratis. Tanta Sanctus Cypriano (ait Pontius eius
ij col. diaconus) fuit sacri cupido sermonis vt opta-
n non sic sibi passionis vota contingere, vt dum de
non de loqueretur in ipso sermonis opere necaretur.

Hæc felicitas quæ S. Cypriano in optatis fuit
 detur amantissimo crucis *Andrea* Apostolo
 tigiſſe, qui ex deſiderato ſibi ſuſpenſus patib
 b: duo quo ſuperuixit non ceſſauit tanquam
 ſuggeſto populum docere.

7. In *Dunſtano* Cantuarienſi in Anglia Ep
 po inſignis erat verbi diuini prædicandi ard
 quo in opere dum verſaretur die quodam C
 ſti aſcenſioni ſacro, ecce in templo oranti ing
 multitudo Angelorum candidata affuit, mon
 tium, ſe veniſſe ad eum in cœlum deducend
 ſi tamen paratus eſſet: quibus ille, quod ad ip
 at ineret, ſe quidem eſſe paratum, ſed tamen
 leſte laturum ſi tam celebri die populus ſon
 cri verbi pabulo priuaretur. Tum Angeli
 ſatione accepta diem proximum eius migrat
 præſiniunt, quo deinde cum magno ſuo ga
 deſunctus eſt.

8. Ex *S. Bernardi* concionibus innumera
 ex vitiiſ ad bonam frugem ſe receperunt,
 diſſidentes eius oratione ſunt reconciliati,
 ex ſatanæ faucibus erepti, alios enim à turp
 ne ad caſtitaſtem, alios ab illicitis lucris ad
 tem, ab ira & odiis ad concordiam & pacem
 traduxit: non paucos à mundi amore quo
 abſorpti erant ad eiufdem contemptum &
 rena omnia deſerenda impulit, quocunq
 tio eius accedebat, diuini amoris faces in
 videbatur: quæ vel ex eo apparet, quod præ
 qui illius opera ad alios religioſos ordines
 culi vanitate recipiebant, nunquam ille
 vallem rediſſe dicitur niſi magna ſtipatus

novitiorum, quos illius sermones in rete Domini compulerant, & quidem ferme Theologia & eloquentia, tum etiam nobilitate insignium, inter quos Heinricum numerant Franciæ Regis germanum fratrem, & alterum Herueum nomine, ex sanguine item Regio. Idem (ser. 51. in Cant.) dilerte profitetur se fructum animarum, qui ex concione colligitur, suæ contemplationi antepone, dum ait: *Orare, legere, scribere, meditari & quæ sunt alia spiritualia studij lucra hæc arbitratus sum propter vos detrimenta.*

9. Bernardinum Senensem ex ordine minorum ita dicendo valuisse accepimus, ut quocumque tempore, & quocumque loco concionatus fuisset, non modo otiosi, sed ipsi opifices, tabernaculis, reliqui etiam omnes domibus occlusis ad concionem concurrerent.

10. Petrus Martyr ex ordine prædicatorum totam fere Italiam obiens, singulis in ciuitatibus prædicans, in pagis insistens omnes mortales clamoribus salutaribus ex vitiorum peccatorumque cœno excitauit. Cui ferunt ad urbem oppidumue aliquid venienti solemne fuisse, ut omnes incolæ eam effunderentur, summi & infimi cum veftibus & cum tubarum sonitu: quin etiam receperunt eadem cum pompa deducerent, tanta perseverantia ut vix ab eo diuelli possent, ad concionem autem tantam multitudinem confluere solent, ut sæpe Camera ex tabulis facta gestari non potest, nisi cum necesse fuerit, ne à turbis elideretur.

11. Ad *Anthonium Patauinum* audiendum tanta hominum multitudo concurrebat, ut cum

L 5 templa

templa, quæ ad hoc ipsum deligebantur
 plissima capere non possent, suggestus in ca-
 pos, vel plateas latissimas deferretur, quæ
 etiam ad occupandum tempestive locum
 ab omnibus certatim properabatur, ut cen-
 re esset nobilissimos viros atque matronas
 re quam licetceret concursantes & ad multa
 horas vocem illam quasi de cælo venturam
 præstolantes. Illo autem loquente, cum
 pe aut millia hominum triginta adessent, tem-
 re non strepitus, non marmor, non exci-
 tus audiebatur, tantum erat, omnium silentio
 & attentio.

- Levit. 10. v. 10.* Ad Aaron eiusque filios iam olim ita locutus
 est Dominus: *Habentis scientiam discernentiam
 inter Sanctum & Pollutum, inter pollutum & mundum,
 docentisque filios Israel omnia legitima.*
- Ezech. 44. v. 23.* Ad Sacerdotes & Levitas: *Populum meum
 docentibus, quid sit inter Sanctum & pollutum,
 inter mundum & immundum ostendent eis: Et
 custodient scientiam, & legem requirent ex ore
 quia Angelus Domini exercituum est.*
- Ep. 1. c. 3. v. 2. c. 4. v. 12. 16.* S. Paulus
 scribit ad Episcopum Timotheum: *Oportet
 Episcopum irreprehensibilem esse, prudentem,
 Exemplum esto sicut in verbo, in conversatione,
 attende lectioni, exhortationi & doctrinae. Magna
 etiam vi ac vehementia orationis ipsum com-
 tatur, ne propter homines quibus inservit
 prædicatio veritatis, aliquam sibi segnitiam
 dicandi subrepere sinat: *Quæ audisti à me
 quit, per multos testes, hoc commenda fidelibus**

numibus qui idonei erunt & alios docere, prædica verbum, inſta oportune, importune, &c. In Epistol. ad Titum, cap. 1. verſic. 7. Vult vt Episcopus potens fit exhortari in doctrina sana, & eos qui contradicunt arguere. Hinc (12.) S. Ambrosius *Docendi*
 1. de off. cap. 1. agens de se ad Episcopatum com- *provincia*
 pūſo, ait: iam effugere non possumus officium docen- *maxime*
 do, quod nobis refugientibus impoſuit Sacerdotij neces- *propria est*
 ſitudo. Illius primi capituli Epigraphe est: Epi- *Episc. & Sa*
 ſcopi proprium munus est docere populum. Eſi enim *cerd.*
 Presbyteris quoque & Diaconis prædicandi po-
 tentas conceſſa ſit, ea tamen olim proprie fuit
 Episcoporum. Nam Episcopi proprie ſucce-
 dunt Apoſtoliſ, Apoſtoli autem Act. 6. dicunt:
 Non eſt bonum nos derelinquere verbum Dei & mini-
 ſtrare menſis.

Posſidius in vita S. Aug. c. 5. ſcribit Valerium
 Episcopum conceſſiſ: ſe Sancto Auguſtino Pres-
 bytero ſuo prædicandi poteſtatem. Et Synodus
 Et N. Valenſiſ vult vt cum deeſt Presbyter conciona- *Can. 4.*
 tor Diaconi loco concionis Homiliaſ S. Patrum
 populo prælegant.

Debent certe prælati Eccleſiæ providere, vt
 quæ ſibi commiſſæ ſunt ſaluti conſula-
 tur, vt ſalubria eiſ pabula non deſint, debent ar-
 dere corruptelaſ & vitia quæ ſunt quaſi morbi &
 peſtes huius gregiſ. Deniq; debent veros ſe præ-
 ſtare paſtores.

Sic (13.) Galdinus Sala Archiep. Mediolanenſiſ *Sub Alexie*
 non ſolum aſſiduiſ precibuſ & ieiuniſ omni que
 vitæ ſanctimonia enituit, ſed etiam ſeruido a-
 nimarum zelo, ita vt à concionibuſ ad populum
 haben-

*V. Platun
de off. Car.
6.4.*

habendis Catharisque præsertim hæreticis con-
furandis nunquam cessaret, in quo etiam mun-
re immortalis est. Sic enim tradunt, quodam
concione finita simul etiam animam Deo tra-
disse.

Vtinam cogitatio prælatorum totum orbem
complecteretur, ipsamque Ecclesiam vniuersam,
quomodo hæreses adeo iam diffusæ de-
beant profligari & prouincie à recta fide aliena-
tæ ad sanitatem renouari, & quomodo omnibus
incommodis, quæ quasi malum gramen in Do-
mini vinea assidue suboriuntur, possint occu-
rere.

Vtinam hæc ipsorum essent studia, hæc cogi-
tationes, vt omnes suas curas ad Ecclesiam refer-
rent, & in Ecclesia consumerent, vt omnem
suam mentem & diligentiam, & industriam
hoc vnum excitarent. Vtinam secum expen-
rent illud S. Bernardi quo hortatur Cardina-
vt Abailardi pullulantem hæresin excindant.

Epist. 28.

*re pro loco quem tenetis, pro dignitate qua polletis,
potestate quam accepistis. Vtinam excubarent
bono communi & in continua quadam vigi-
essent aduersus hæreses & aduersus omnia
ne dignitas & potestas ipsorum nihil esset aliud
quam gladius vagina reconditus, aut talens
à seruo nequam in terra defossus, quæ cum
tenebris exterioribus, fletu & stridore dentium
æterno vindicata est. Vtinam Ecclesiam vel huius
rum & vitæ suæ oppositu defenderent, se huius
nes communes existimarent, vereque omnium*

Matt. 25.

*patres a
iam facti
Vtinam
ad Euge
in legat
pro Chr
nuant,
cunde es
magis post
tar. Qu
necrequ
Joannier
cantibus
uaris, I
mantibu
non sper
sed terre
rinas p
Quinon
qui eccle
mar sup
rimina
videant
rum vita
rum me
præbear
libent
egati qu
quod
rum att
quis, leg
Eclis or
pat*

patres ac tutores, nec solum ita sentirent, sed etiam factis ostenderent, ac præ se ferrent.

Vtinam perpenderent id quod S. Bernhard.

ad Eugenium requirit in Cardinalibus, vt seruet

in legationibus sibi commissis: Qui, ait, legatione,

pro Christo fungi quoties opus erit, nec iussi re-

nuant, nec non iussi affectent. Qui quod vere-

cunde exulant, obstinatius non recusent. Qui

post aurum non eant. Sed Christum sequan-

ter. Qui quæstum legationem non æst ment,

nec requirant datum sed fructum; Qui Regibus

Ioanitem exhibeant, Ægyptij Moyien, forn-

icantibus Phinees, Heliam Idololatris, Helisæum

maris, Petrum mentientibus, Paulum blasphemantibus,

negotiantibus Christum. Qui vulgus

non spernant, sed doceant, diuites non palpent

sed terreant, pauperes non grauent sed foueant,

minas principum non paueant sed contemnant.

Qui non cum turba intrent, nec cum ira exeant,

qui ecclesias non spolient, sed emendent, qui

in arsupla non exhauriant, sed corda reficiant &

crimina corrigant, famæ prouideant suæ, nec in-

uideant alienæ. Quorum sermo ædificatio, quo-

rum vita iustitia, quorum præstantia grata, quo-

rum memoria in benedictione. Qui se amabiles

præbeant non verbo sed opere, reuerendos ex-

alibeant, sed actu non fastu. Qui ad te redeant fa-

regati quidem non suffarcinati, simul & glorian-

tes quod non curiosa seu pretiosa quæque terra-

rum attulerint, sed quod reliquerunt pacem re-

se hõis, legem barbaricis, quietem in monasteriis, Ec-

clesiis ordinem, clericis disciplinam, Deo popu-

lura

4. de cons.

Seruando

Primo in

suscipiendis

legatione.

Secundo in

admini-

strandis.

Phil. 4

lum acceptabilem, sectatorem bonorum: hæc Benedictus.

*In past. 2. in
proemio.*

Vtinam ponderarent & illud Sancti Gregorii
Præconis officium suscipit quisquis ad Sacerdotium
cedit, ut ante aduentum iudicis, qui terribilis, sequitur
ipse clamando gradiatur. Sacerdos ergo si prædica-
nis est nescius quam clamoris vocem daturus est
co mutus? Fortes perseverantesque Doctores
imputribilia ligna quærendi sunt, qui instrum-
sacrorum voluminum semper inherentes sanctæ
clesiæ unitatem denuncient, & quasi intro
circulis arcam DOMINI portent. Vectibus
que arcam portare, est bonis Doctoribus Sanctam
clesiam ad rudes infidelium mentes prædicando
ti. Qui auro quoque iubentur operiri, ut cum
ne alius insonans, ipsi etiam vitæ splendore
cant.

*In past. p. 3.
admo. 25.*

Et illud eiusdem Gregorij: Quo reatu
gantur respiciant, qui dum peccantibus fratribus
bum prædicationis fugiendo subtrahunt, morientur
animabus vitæ remedia abscondant. Et sunt non
qui magnis muneribus dilati dum solius contem-
nis studiis inardescunt, utilitati proximorum
prædicatione refugiant, secretum quietis diligunt,
cessum speculationis appetunt, de quo si districte
centur extantis proculdubio rei sunt, quantis ve-

*In dia. cum
Triph.*

tes in publicum prodesse potuissent. Nam recte
Iustinus Martyr: Qui possunt docere, nec docere
damnationem incurrunt. Et Beda. Qui prædicationem
verba retinet, maledicitur, qui in solius culpa
tij pro multorum quos corrigere potuit pena dam-
tur.

14. Guilielmus Hollandæ Comes idemque Rom. Imp. Christ animum ii. Moguntinum Archiepiscopum, ut in bellum secum proficisceretur mouerat, at ille: *Episcopi, inquit, munus est verbum Dei predicare, non armis decertare. Christus enim Petri gladium in vaginam recondere precepit. Etenim seruum Dei populo annunciare me iusseris, prestio sum. Scio enim id esse mei muneris.*

Boni Clerici Dei gloriam suo studio, zelo & industria ad veram pietatem religionemque publicis concionibus populum incitando augent & illustrent, multas à peccatis liberatos Deo restituant seu reconciliant, & verbo Dei inquam gladio sibi à Deo dato bonam militant militiam.

Norunt enim quanta sit dignitas pro Christi legatione fingi, cooperari Deo, ad eius & Christi Iesu gloriam, in Salutem animarum et ministerium verbi Domini. Norunt quis color animi, quæ contentio ad hanc cooperationem adhibenda sit, cum ipse Deus tantum in hoc opere effecerit. Norunt quantopere pro se organum electum ac familiare sibi factum Apostolum Paulum dignitatem Evangelici concionatoris his verbis exponat: *Mihi omnium Sanctorum minimo data est gratia hæc gentibus angelizare inuestigabiles diuitias Christi, & illuminare omnes, quæ sit dispensatio Sacramenti absconditi à sæculis &c.* Norunt S. Chrysostomi de fructibus verbi diuini inter cætera dicere: *Hoc est Sacramenti instar, hoc ignis loco, hoc ferri vice, hoc est salutem animam suscitamus, & tumescentem compescimus hoc.*

Ro. 10. Quo modo &c.

2. Mac. 15. accipe &c.

De Sacram. li. 4.

hoc & superuacua amputamus, & quae desunt suppleamus. Quae
ceteraque omnia conficimus, quae ad animi consuetudinem in moliti
incolumitatem. Norunt quid sit munus obire Deum. Solum. L
Prophetarum & Apostolorum, interpretem terram ea
legatum esse altissimi, tubam Spiritus sancti, quam facies
guam & os Dei.

*Psalm. 18.
Coeli enar-
rant &c.*

*Osee 6.
Scientiam
Dei volui
plusquam
holocausta.*

*Ioan. 17.
Haec est vi-
ta aeterna
& cogno-
scant, &c.*

Norunt opus maxime proprium Dei esse. Numen veri
notam facere gloriam, & cunctis in rebus illius. Numen g
sibi habere propositam, ac proinde nulla re. Numen qu
gratificari homines Deo, & ad eius imitationem. Numen, inqu
ita prope accedere, vt eius gloriae seruiamus. Numen salute
quod conclonatores faciunt, Deum Dei que persona De
mensas virtutes ac perfectiones praedicando. Numen os me
populum ad Dei cognitionem & cultum peruenit, ait, n
cendo. Toti enim in eo versantur vt cognoscant. Numen ind
tur Dei magnalia, & debitis laudibus achom. Norunt
bus celebrentur.

Norunt quam magnum sit bonum procul. Chrylo
salutem animarum. Quid enim est gratia Dei. Numen ibi
qua salus animae in hac vita consistit? Numen praem
summa illa in caelo ac sempiterna felicitas. Numen in
qua salus consummata post hanc vitam sita. Numen in
Quid ex altera parte offensa Dei & supplicia. Numen m
na? tantum malum prohibere, & tantum bonum. Cleme
curare quid est? Antonius Papa Epist. i. ad Agricolum
copos Boetiae: *Quae precor, inquit, maior charitate pronur
aut quod efficacius pietatis patrocinium potest a operari p
piam alicui impendi, quam si ignorantiae tenebras exierit. Es
periti & caliginem ab eo repellat, & verae fidei pavulula
ad quaestum, non ad ambitionem, sed ad eruditionem. Norunt
adificationem reficiat. S. Dionys. Omnium, ait, diuina agrun
rum diuinissimum est cooperari Deo in salutem. Numen in*

Quantum enim esset posse cooperari Deo *Hom. 15. in*
 in molitione cæli & terræ? Atqui apud Ch y. *c. ad Cor.*
 Deus ipse sic loquitur: Feci ego cælum & *& hom. 55.*
 terram eadem conditionis facultate te dono, ut ter- *ad pop. ten.*
 ram facias cælum: Accendi ego luminaria. accende
 tu clariora illis, namque potes his qui in errore sunt
 veritatis accendere, hominem facere non vales,
 gratumque Deo potes efficere. Vide quam te
 qui maiora tibi faciendi potestatem iribuo. Ut
 inquit idem Chrysostom. quantum bonum sic
 salute nostra & alias lucrari, audi Prophetam ex *Hom. 3. in*
 persona Dei dicentem: Si separaueris pretiosum a vili, *Gen.*
 quid hoc est? qui ab errore ad veritatem *Hier. 15.*
 duxerit, vel a peccato ad virtutem pro-
 gressum induxerit, me imitatur.

Norunt etiam opus prædicandi præcellere *Hom. 3. in*
 operibus misericordiæ corporalis: nam recte ait *Gen.*
 Chrysost. Ut anima corpore melior est, ita his qui
 pecunias & facultates suppeditant maiori-
 bus premiis digni sunt, qui admonendo & continue
 in viam rectam supinos & desides inducunt,
 monstrando eis diuinarum virtutum fragrantiam &
 vitiorum maleolentiam.

Clemens Alexandrinus loquens de spiritali
 agricultura, cum duplicem esse dixisset, & scripto
 pronuntiatione: Verius, inquit, modo Domini
 praeclarum frumentum seminauerit & spicas
 messuerit & messuerit, iure diuinus apparebit agri-

Norunt S. Greg. dicere: Recessurus ad percipien- *Li. 1. ep. 39.*
 agrum Dominus talenta seruis distribuens dicit:
 negotiamini dum venio, quod profecto negotium tunc

M tere

verenos agimus, si viuendo & loquendo proximo-
 animos lucremur, si infirmos quosque, calidius
 qui gaudia prædicando, in superno amore roboramur
 si superbos, ac tumidos, gehennæ supplicia terro-
 ter insonando flectimus. Et: Sed ad hoc ego
 mea infirmitatis expauesco, & quod accepto
 redeat paterfamilias rationem nobiscum positurus
 spicio.

Norunt se participes fieri omnium bono-
 operum, quæ fideles propter illorum ad-
 tationes efficiunt. Nam recte Moyles & Ma-

Li. 4. ep. 26

*Diligentes
 Conc. con-
 stant sibi
 magnam
 summam
 meritorum*

minus Presbyteri & alij confessores Beato
 priano, qui ipsos ad constantiam adhorta-
 rat, in hæc verba respondent: Redder tibi
 nus pro ista tua charitate mercedem & huius
 noris representabit debitam frugem, non enim
 corona mercede condignus est, qui hortatus est,
 qui & passus est: non minus laude condignus,
 cuius quam qui & fecit: non minus honorandus
 monuit, quam qui dimicauit, nisi quod non
 magis gloria cumulus redundat ad eum qui
 quam ad eum qui se docibilem discipulum sub-
 iuit, hic enim fortassis hoc quod exercuit non habuit
 si ille docuisset.

Li. 2. const.

Apost. c. 28

Sic & S.

Paulus eos

qui labo-

rant in ver-

bo à doctri-

na duplici

honore di-

gnos esse de

Apud S. Clementem habetur: Presbyteri
 asidue in studio docendi verbum Dei laborauerunt
 plam esse deponendam portionem, in gratiam Apo-
 rum Christi quorum locum tenent, ut qui sint con-
 Episcopi, & Ecclesiæ corona, concilium & Senatus
 te si vnus ciuis seruatori honestissima olim
 manis dabatur corona, quam gloriosa red-
 in celo concionatoribus qui splendidam

...riam de dæmonibus reportarunt, dum multos cernit: dum
 celestis Hierusalem ciues ab interitu sempiter- ut qui do-
 nobis seruauerunt, & ad Martyrij ac uirginitatis amo- ti &c.
 rem hominum voluntates incenderunt. Chri- Mat. 5. Qui
 ego pofitus ait Matt. 10. *Qui confitetur me, &c.* Quantus fecerit &
 uero erit honor quando Christus Iesus in angu- doct. &c.
 stissima illa diuinitatis regia à totius curiæ cele-
 stis confessu confitebitur fideles famulos qui i-
 bono plium hic confessi sunt.

SIGNVM XXVI.

*Erudiendi populi prouinciam non suscipere
 sponte, sed legitima potestatis imperio cogen-
 te & prope vim affectante: seu. Non
 temere ad arduum hoc
 munus profili-
 re.*

E Saia Prophetæ cum se ab Angelo Carbonis Cap. 6.
 de altari sumpti tactu purgatum (labia e- Contra
 ius eius contagio populi erant maculata) anim- scabiosum
 uerisset, & Dominus dixisset. *Quem mitte am- concionadè*
 andem dixit, *mitte me Domine.* pruissum.

1. Cum Ieremias à Deo ad erudiendos rudes & Cap. 1.
 ignaros populos legaretur, suã inscitiã exposuit,
 ignorantiam excusauit, atq; onus illud ut effugeret
 periculose balbutiuit, clamans, *a, a, a, Domine Deus
 nescio loqui quia puer ego sum.*

3. Ipse Christus priusquam concionibus &
 ceptis mundum illuminaret, totos 30. annos
 uacuit, ne prius prædicare cœpit, quam tentatus
 M a famem